

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.3.2011
KOM(2011) 141 endelig

2011/0061 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

**om forlængelse af Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)'s status som
fællesforetagende**

BEGRUNDELSE

1. EURATOM-TRAKTATENS BESTEMMELSER OM TILDELING AF STATUS SOM FÆLLESFORETAGENDE

1. I henhold til Euratom-traktatens artikel 45 kan virksomheder, der er af ganske særlig betydning for nuklearindustriens udvikling inden for Fællesskabet, konstitueres som fællesforetagender.

Ifølge artikel 46 undersøges ethvert projekt om et fællesforetagende af Kommissionen.

Kommissionen overgiver ethvert projekt om et fællesforetagende til Rådet med en motiveret udtalelse.

2. I overensstemmelse med artikel 47-49 oprettes et fællesforetagende i henhold til Rådets afgørelse efter forslag fra Kommissionen.

2. HISTORISK BAGGRUND FOR HKG'S STATUS SOM FÆLLESFORETAGENDE OG THTR 300-PROJEKTET

Begrundelser for anmodningen

3. Virksomheden Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG) havde til formål at opføre, indrette og drive et atomkraftanlæg i Uentrop (Landkreis Unna) i Forbundsrepublikken Tyskland. Det drejede sig om en prototype af et atomkraftanlæg udstyret med en 300 MW-højtemperaturreaktor med thorium som brændsel (THTR 300). For at kunne realisere dette mål anmodede HKG om at blive oprettet som et fællesforetagende.
4. Da Rådet mente, at HKG's vedtægter var forenelige med Euratom-traktatens bestemmelser om fællesforetagender, og at HKG-projektet på daværende tidspunkt var af ganske særlig betydning for nuklearindustriens udvikling i Fællesskabet, gav det HKG status som fællesforetagende i henhold til Euratom-traktaten. Ordningen skulle gælde for en periode af 25 år fra den 1. januar 1974.
5. HKG anmodede også om indrømmelse af nogle af de fordele, der er nævnt i bilag III til Euratom-traktaten.

I betragtning af, at:

- atomkraftanlægget skulle opføres af et konsortium af virksomheder fra Fællesskabet, og at der skulle anvendes elementer, der næsten udelukkende hidrørte fra Fællesskabet
- opførelsen af atomkraftanlægget ville åbne mulighed for en betydelig forbedring af de tekniske processer til fremstilling af elektricitet på industrielt plan

- indrømmelsen af nogle af de fordele, der er nævnt i bilag III til traktaten, kunne lette de finansielle byrder og derved begrænse de økonomiske risici, der var forbundet med et sådant foretagende
- HKG skulle stille den ikke-patentérbare viden, som kunne erhverves i forbindelse med gennemførelsen af projektet, til rådighed for Fællesskabet

besluttede Rådet at indrømme HKG visse af de i bilag III til Euratom-traktaten nævnte fordele, navnlig fritagelse for visse skatter. Fordelene blev indrømmet for en periode på indtil tre år efter virksomhedens endelige overtagelse af atomkraftanlægget.

Oprindelige beslutninger

6. I juni 1974 vedtog Rådet følgende to beslutninger på forslag af Kommissionen:

- Rådets beslutning 74/295/Euratom af 4. juni 1974¹ om oprettelse af fællesforetagendet Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)
- Rådets beslutning 74/296/Euratom af 4. juni 1974² om indrømmelse af fordele til fællesforetagendet Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG).

Ændringer af de oprindelige beslutninger

7. På fællesforetagendets generalforsamling den 11. juli 1983 blev det besluttet at udvide selskabskapitalen. Denne udvidelse medførte en ændring af fællesforetagendets vedtægter.

Endvidere anmodede fællesforetagendet om en udvidelse af den i 1974 indrømmede fritagelse for "Kapitalverkehrssteuer" (kapitaloverførselsskat) til også at omfatte de kapitalindskud, der svarede til ovennævnte kapitaludvidelse.

8. I betragtning af, at:

- ændringen af vedtægterne ikke berørte bestemmelserne om fællesforetagendets drift og i øvrigt var i overensstemmelse med projektets udvikling
- udvidelsen af fritagelsen kunne begrænse de økonomiske risici, der var forbundet med et sådant foretagende, ved at reducere de finansielle byrder

vedtog Rådet i februar 1984 følgende to beslutninger for at tilpasse beslutningerne fra 1974 til den situation, der var opstået efter HKG's kapitaludvidelse:

- Rådets beslutning 84/104/Euratom af 21. februar 1984 om godkendelse af en ændring af vedtægterne for fællesforetagendet Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)³

¹ EFT L 165 af 20.6.1974, s. 7-13.

² EFT L 165 af 20.6.1974, s. 14-15.

³ EFT L 58 af 29.2.1984, s. 35.

- Rådets beslutning 84/105/Euratom af 21. februar 1984 om ændring af beslutning 74/296/Euratom om indrømmelse af fordele til fællesforetagendet Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)⁴.

Atomkraftanlæggets drift og årsagen til ændringen af formålet

9. HKG påbegyndte endelig driften af THTR 300 den 1. juni 1987. Anlægget fungerede indtil den 29. september 1988, da driften blev indstillet. I denne periode blev driften afbrudt adskillige gange på grund af fejlfunktioner.
10. Økonomiske, tekniske og forsyningsmæssige vanskeligheder, efterfulgt af problemer med at opnå tilladelse til at genoptage driften (på grund af økonomisk usikkerhed), førte til, at der den 1. september 1989 blev truffet beslutning om øjeblikkelig og definitiv standsning af driften.
11. Formålet med fællesforetagendet var herefter: standsning af reaktoren, tømning af kernen, sikker indeslutning og overvågning. Den 13. december 1989 blev der indgået en aftale mellem Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen, HKG og dennes selskabsdeltagere om afviklingen af THTR 300-projektet og finansieringsaspekterne.

Efterfølgende yderligere ansøgninger fra HKG

12. De skattemæssige fordele, som blev indrømmet HKG ved beslutning 74/296/Euratom, ophørte den 31. maj 1990, tre år efter virksomhedens endelige overtagelse af anlægget den 1. juni 1987.
13. Ved brev af 9. februar og af 6. marts 1990 anmodede HKG's selskabsdeltagere om forlængelse af ordningen, indtil HKG's status som fællesforetagende ophørte, og om tilpasning af ordningen til virksomhedens daværende situation, som havde gjort det nødvendigt at tilføre supplerende finansielle midler, som i skattemæssig henseende blev ligestillet med kapitalindskud.
14. HKG var i færd med at gennemføre et program for nedlukning af atomkraftanlægget indtil indeslutningsfasen og ville derefter iværksætte et program for overvågning af de berørte nukleare anlæg.
15. Rådet mente, at der ikke fandtes andre tilsvarende programmer i Fællesskabet, og at gennemførelsen af disse programmer var vigtig, da der kunne høstes erfaringer, som ville være nyttige for nuklearindustrien og for den fremtidige udvikling af nuklearenergi i Fællesskabet.
16. Rådet mente endvidere, at der burde ydes støtte til HKG i form af en lettelse af de finansielle byrder, således at HKG kunne gennemføre de nævnte programmer, og at ordningen med indrømmelse af fordele derfor burde forlænges.
17. Rådet forlængede ved sin beslutning af 16. november 1992⁵ de fordele, der er indrømmet HKG, indtil udløbsdatoen for beslutning 74/295/Euratom.

⁴ EFT L 58 af 29.2.1984, s. 37.

⁵ Ikke offentliggjort.

18. Den 30. marts 1998 anmodede HKG Kommissionen om at få forlænget sin status som fællesforetagende for en ny periode på 25 år.
19. Som begrundelse for anmodningen anførte HKG, at den erfaring, som kunne høstes i forbindelse med den definitive standsning af driften og nedlukningen, var af stor betydning for nuklearindustrien såvel i Tyskland som i Europa og i resten af verden. HKG henviste til, at THTR 300 var den største i verden af denne type reaktorer, og at anlæggets særlige konfiguration, navnlig i henseende til indeslutningen, frembød en enestående lejlighed til at indsamle viden om indeslutning og de dermed forbundne omkostninger.
20. HKG oplyste endvidere, at Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen samt HKG og dens selskabsdeltagere den 13. november 1989 havde indgået en rammeaftale om gennemførelsen af slutfasen af THTR 300-projektet. Denne aftale samt et tillæg af 18. december 1996 regulerer de forskellige etaper, der skal følges indtil 2009, herunder finansieringen af HKG's virksomhed.
21. Den tyske regering støttede HKG's anmodning og oplyste, at forbundsregeringen var positivt indstillet over for bibeholdelsen af de skattemæssige fordele.
22. Ud fra de oplysninger, som Kommissionen modtog, skønnede den, at de argumenter, som Rådet accepterede i 1992 stadig var gyldige; herunder navnlig, at virksomhedens opgaver og de vilkår, hvorunder de skal udføres, er uændrede.
23. Da aftalen mellem Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen samt HKG og dens selskabsdeltagere om finansiering af HKG's aktiviteter dog kun gælder frem til 31. december 2009, foreslog Kommissionen, at Rådet – jf. den periode, der er aftalt mellem de tyske myndigheder og HKG – skulle godkende en forlængelse af HKG's status som fællesforetagende med dertil hørende indrømmede fordele frem til den 31. december 2009.
24. På grundlag af Kommissionens forslag forlængede Rådet den 7. maj 2002 HKG's status som fællesforetagende med dertil hørende indrømmede fordele frem til den 31. december 2009⁶.

3. DEN SENESTE UDVIKLING

25. Ved brev af 26. april 2010 anmodede Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG) om en yderligere forlængelse af sin status som fællesforetagende, der oprindeligt var tildelt ved beslutning 74/295/Euratom og allerede forlænget ved Rådets beslutning af 7. maj 2002 med en periode på 11 år med virkning fra den 1. januar 1999. Denne forlængelse skulle også omfatte fritagelsen fra skat ved køb af fast ejendom (Grunderwerbsteuer), ejendomsskat (Grundsteuer) og erhvervsskat af renter af langfristet gæld (Gewerbsteuer), som var indrømmet på samme tid.
26. HKG anmodede om, at få sin nuværende status forlænget med yderligere 25 år fra den 31. december 2009. I sin begrundelse fremførte HKG navnlig følgende punkter:

⁶ EFT L 123, 2002/355/Euratom af 9.5.2002, s. 53; EFT L 123, 2002/356/Euratom af 9.5.2002, s. 54.

- Med prototypeatomkraftanlægget med en throrium-højtemperaturreaktor (THTR) i Hamm-Uentrop havde HKG påtaget sig at udføre økonomisk prøvning og afprøvning i industriel skala af højtemperaturreaktortechnologi med sigte på at sikre Tysklands fremtidige og langsigtede energiforsyningsikkerhed.
- Viden, der indsamles fra erfaringerne med elproduktion ved hjælp af atomkraft, kan ikke begrænses til kun at omfatte konstruktion og drift. Af hensyn til fuldstændigheden må der også indsamles viden om standsningsplanlægningen, selve standsningen af reaktoren, sikkerhedsindeslutning og nedlukning (i dette tilfælde højtemperaturreaktortechnologi).
- Ifølge HKG vil viden, som indsamles i den periode, hvor der skal opretholdes en sikker indeslutning (indeslutningsfasen), og den efterfølgende nedlukning, være af stor vigtighed for nuklearindustrien i Europa og resten af verden, navnlig nu, hvor højtemperaturreaktortechnologien tages op igen i forbindelse med udviklingen af generation IV-reaktorer, og de forskellige faser af reaktorstandsningen bør også indgå i det overordnede billede (livscyklusomkostningerne).
- THTR 300-anlægget er verdens største pebble-bed-reaktor (PBR) med en forstærket betonreaktortrykbeholder (RCRPV) og indbygget reflektor, inderbeholder og isolering af varmgasrør i keramik.
- Det sikkerhedsindesluttede anlægs særlige natur giver en hidtil enestående mulighed for at beregne data og omkostninger for en "kvasipassiv" sikkerhedsindeslutning af et anlæg med RCRPV, navnlig i forbindelse med energiomkostninger (ventilation, lufttørring osv.), driftsomkostninger, periodisk afprøvning og reparationer.
- HKG forventer sig vigtige resultater af den endelige nedlukning af anlægget, både fra fjernstyret og manuelt nedlukningsarbejde i reaktorkernen. Derudover vil fjernelsen af belægningen i RCRPV'en (spændkablerne kan ikke nødvendigvis alle afspændes) og demonteringen af 550 Mg strålingsforurenede keramiske komponenter inde i RCRPV'en give ny viden om nedlukningen af højtemperaturreaktorer.
- HKG har til hensigt fortsat at stille resultaterne til rådighed for EU-medlemsstaterne.
- Det er stadig usikkert, hvornår nedlukningen kan ske - en vigtig forudsætning her er, at der er forberedt et egnet opbevaringssted, som er klar til at modtage materialet – og det er grunden til, at fællesforetagendet har anmodet om at få sin status forlænget med 25 år.
- Den overordentlig store betydning for nuklearindustriens udvikling inden for Fællesskabet, som er en forudsætning for at få status som "europæisk fællesforetagende", blev allerede godkendt med Rådets beslutning af 16. november 1992 om forlængelsen af de fordele, som var indrømmet fællesforetagendet HKG – dvs. på et tidspunkt, hvor THTR 300-anlægget havde standset driften. Det blev også anerkendt, at der ikke er noget sammenligneligt i Fællesskabet for så vidt angår programmerne fra standsning af atomkraftanlægget og frem til sikkerhedsindeslutningsfasen og vedrørende bibeholdelsen og

overvågningen af et anlæg i sådan en "sikkerhedsindesluttet" tilstand. Det blev også fastslået, at gennemførelsen af disse programmer leverer nyttige erfaringer til nuklearindustrien og den fremtidige udvikling af atomkraft i Fællesskabet.

- THTR 300-projektet vil fortsat modtage betydelig støtte fra Forbundsrepublikken Tyskland og delstaten Nordrhein-Westfalen. Det er fastsat i kontrakten om kontrolleret nedlukning af THTR 300-projektet, som blev indgået i 1989, og på grundlag af hvilken bl.a. standby-driften af THTR 300-anlægget efter den 31. december 2009 betales.

Udtalelse fra Forbundsrepublikken Tyskland om HKG's anmodning om en forlængelse af sin status som fællesforetagende

27. I sin meddelelse til Europa-Kommissionen støtter Tyskland HKG's anmodning om forlængelsen af sin status som fællesforetagende, navnlig af følgende grunde:
- HKG er den virksomhed, der er ansvarlig for thorium-højtemperaturreaktoren (THTR) i Hamm-Uentrop. THTR har været i nedlukningsfasen siden 1989, og målet er fjerne anlægget helt efter en længere sikkerhedsindeslutningsfase (der regnes med 30 år). Tidspunktet for den endelige nedlukning afhænger bl.a. af, om der er et endeligt lagringssted for det højradioaktive affald, og det er i øjeblikket et spørgsmål på grund af den usikre fremtid for Gorleben.
 - Man kan gå ud fra, at sikkerhedsindeslutningsfasen for THTR vil være længere end den periode, der regnes med aktuelt. Denne fase er sikret finansielt ved en aftale mellem staten, delstaten Nordrhein-Westfalen og HKG. Fristen for udløbet af denne finansieringsaftale er dog den 31. december 2017.
 - Den usædvanlig lange sikkerhedsindeslutningsfase, der kan forventes for THTR, og navnlig det senere nedlukningsarbejde for betonreaktortrykbeholderen (SRB), vil helt sikkert føre til nye erkendelser om nedlukningen af denne type anlæg. Desuden vil SRB-nedlukningsarbejdet, for hvilket der hidtil ikke findes nogen praktisk erfaring, også udgøre en væsentlig udgift. På denne baggrund er yderligere engagement fra HKG og dens selskabsdeltagere absolut væsentlig, og det samme gælder en forlængelse af virksomhedens status som fællesforetagende.
28. Forlængelsen bør dog kun gælde til 31. december 2017 og ikke i 25 år yderligere, som HKG har anmodet om, eftersom finansieringsaftalen med Forbundsrepublikken Tyskland er begrænset til denne dato.
29. Forbundsregeringen ønsker denne frist på forlængelsen, da den ikke ser nogen grund til at løskoble virksomhedens status som fællesforetagende fra løbetiderne på de tyske finansieringsaftaler.
30. På denne baggrund går Forbundsrepublikken Tyskland ind for at forlænge HKG status som fællesforetagende frem til den 31. december 2017.

4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

31. Ingen omkostningsmæssige konsekvenser for EU's budget.

5. KONKLUSION

32. Kommissionen mener, at de argumenter for at opretholde HKG's status som fællesforetagende, som Rådet godtog i 2002, fortsat er gyldige, navnlig fordi virksomhedens opgaver og de vilkår, hvorunder de skal udføres, er uændrede.
33. Aftalerne mellem Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen og HKG og dennes selskabsdeltagere om finansieringen af HKG's aktiviteter gælder dog kun indtil den 31. december 2017.
34. Kommissionen foreslår derfor Rådet at anvende den tidshorisont, som de tyske myndigheder og HKG er blevet enige om, ved at godkende forlængelsen af HKG's status som fællesforetagende med de dertil knyttede fordele indtil den 31. december 2017.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om forlængelse af Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)'s status som fællesforetagende

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 49,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁷ og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet oprettede ved beslutning 74/295/Euratom⁸ Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (i det følgende benævnt "HKG") som fællesforetagende for en periode på 25 år fra 1. januar 1974.
- (2) Målet med HKG var at opføre, indrette og drive et atomkraftanlæg med en effekt på ca. 300 MW i Uentrop (Landkreis Unna) i Forbundsrepublikken Tyskland.
- (3) Efter en driftsperiode i 1987 og 1988 blev driften af atomkraftanlægget endeligt indstillet den 1. september 1989 som følge af tekniske og økonomiske vanskeligheder.
- (4) Fra denne dato var målet med HKG at gennemføre et program for nedlukning af anlægget indtil indeslutningsfasen og derefter at gennemføre et program for overvågning af de indesluttede nukleare anlæg.
- (5) Rådet erkendte i beslutning 92/547/Euratom af 16. november 1992 om videreførelse af fællesforetagendet Kernkraftwerk Lingen GmbH⁹, at der ikke fandtes andre tilsvarende programmer i Fællesskabet, og at gennemførelsen af de nævnte programmer var vigtig, da der kunne høstes erfaringer, som var nyttige for nuklearindustrien og for den fremtidige udvikling af atomkraft i Fællesskabet.
- (6) For at kunne virkeliggøre sit mål anmodede HKG om forlængelse af sin status som fællesforetagende fra den 1. januar 1999.
- (7) Rådet forlængede ved beslutning 2002/355/Euratom af 7. maj 2002¹⁰ HKG's status som fællesforetagende frem til den 31. december 2009 for at give HKG mulighed for

⁷

⁸ EFT L 165 af 20.6.1974, s. 7.

⁹ EFT L 352 af 2.12.1992, s. 9-12.

¹⁰ EFT L 123 af 9.5.2002, s. 53.

at færdiggøre sine nedluknings- og overvågningsprogrammer, herunder navnlig ved at lette foretagendets finansielle byrde.

- (8) Forlængelsesperioden svarer til den aftalte periode i aftalen mellem Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen samt HKG og dens selskabsdeltagere om finansiering af HKG's aktiviteter.
- (9) Ved brev af 26. april 2010 anmodede Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG), Hamm, om en yderligere forlængelse af sin status som fællesforetagende med 25 år for at afslutte sine aktiviteter.
- (10) En forlængelse af HKG's status som fællesforetagende vil gøre det muligt for HKG at gennemføre nedluknings- og overvågningsprogrammerne, bl.a. fordi dets finansielle byrder vil blive mindre.
- (11) Aftalerne mellem Forbundsrepublikken Tyskland, delstaten Nordrhein-Westfalen og HKG og dennes selskabsdeltagere om finansieringen af HKG's aktiviteter gælder dog kun indtil den 31. december 2017.
- (12) HKG's status som fællesforetagende bør derfor forlænges for samme periode —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Forlængelsen af Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)'s status som fællesforetagende i henhold til traktaten godkendes for en periode på otte år med virkning fra den 1. januar 2010.
2. Formålet er at gennemføre et program for nedlukning af det atomkraftanlæg, der er beliggende i Uentrop (Landkreis Unna) i Forbundsrepublikken Tyskland, indtil indeslutningsfasen og derefter at gennemføre et program for overvågning af de indesluttede nukleare anlæg.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne og til Hochttemperatur-Kernkraftwerk GmbH (HKG)

Udfærdiget i [...], den

*På Rådets vegne
Formand*